

Κεφάλαιο Β. Τεμαχιακά στοιχεία: Διδασκαλία των συμφώνων

6η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Η διδακτική πρόταση που ακολουθεί αφορά στη διδασκαλία του οδοντικών τριβόμενων /θ/ και /ð/. Οι ήχοι αυτοί δυσκολεύουν ιδιαίτερα πολλούς αλλόγλωσσους μαθητές, π.χ. με μητρική γλώσσα τη γαλλική, τη γερμανική, τη ρωσική, την ιταλική, τη βουλγαρική, την τουρκική, την κινεζική, κ.ά. Ανάλογα με το γλωσσικό τους υπόβαθρο, οι μαθητές κάνουν διαφορετικές αντικαταστάσεις των ήχων αυτών, π.χ. οι γερμανόφωνοι και βουλγαρόφωνοι αντικαθιστούν το [θ] με το [t], οι ιταλόφωνοι και τουρκόφωνοι με τα [t] και [s], κτλ.

Επίπεδο	Αρχάριο - Μέσο - Προχωρημένο (με επιλογή ασκήσεων)
Ομάδα στόχος	Επίπεδο A2, B1, B2, Γ1, Γ2: όλες οι ηλικίες
Θεματική ενότητα	Μετακίνηση, ταξίδια
Διδακτικός στόχος	Διδασκαλία των οδοντικών συμφώνων /θ/ και /ð/
Απαιτούμενος χρόνος	2,30-3 διδακτικές ώρες
Υλικό	6 φωτοτυπίες
Εμπλεκόμενες δεξιότητες	Κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου
Τι χρειάζεται να ξέρουν οι μαθητές από πριν	Σχετικό λεξιλόγιο

Παρουσίαση

Δίνετε στους μαθητές σας την παρακάτω εικόνα και τους ζητάτε να περιγράψουν τι συμβαίνει.

Φωτοτυπία 1

Ανάλογα με την περιγραφή που έχουν κάνει, μπορείτε να τους ρωτήσετε επιπλέον τα εξής:

1. Τι καιρό κάνει;
2. Πιστεύετε ότι το αεροπλάνο βρίσκεται κοντά στην ακτή ή βαθιά μέσα στη θάλασσα;
3. Τι νιώθουν οι επιβάτες;
4. Από πού βγήκαν οι επιβάτες;
5. Τι περιμένουν οι επιβάτες;
6. Έχετε κινδυνέψει ποτέ σε αεροπορικό ταξίδι ή σε κάποιο άλλο μέσο μεταφοράς;
7. Γνωρίζετε κάποια άλλη περίπτωση πτώσης αεροπλάνου στη θάλασσα;
8. Τι οδηγίες δίνουν οι αεροσυνοδοί στους επιβάτες πριν τη διαδικασία της προσθαλάσωσης;

Δίνετε στους μαθητές σας το παρακάτω κείμενο που περιγράφει το αεροπορικό ατύχημα (www.agelioforos.gr).

Φωτοτυπία 2

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ινδονησία : Χωρίς θύματα προσγείωση Boeing που κατέληξε στη θάλασσα!

Δημοσιεύτηκε: Σάββατο, 13 Απριλίου 2013, 12:46

«Αεροσκάφος στο οποίο επέβαιναν τουλάχιστον 130 επιβαίνοντες βγήκε από το διάδρομο προσγείωσης του διεθνούς αεροδρομίου του Μπαλί πριν καταπέσει στη θάλασσα, χωρίς ευτυχώς να υπάρξουν θύματα», ανακοίνωσε σήμερα αξιωματούχος του ινδονησιακού Υπουργείου Μεταφορών. «Όλοι οι επιβαίνοντες στο Boeing 737 των ινδονησιακών αερογραμμών χαμηλού κόστους Lion Air είναι ζωντανοί», δήλωσε ο Χέρι Μπάκτι, γενικός διευθυντής του τομέα αερομεταφορών του υπουργείου. Το αεροσκάφος βγήκε από το διάδρομο προσγείωσης του διεθνούς αεροδρομίου του Ντενπασάρ, στο νησί Μπαλί, πριν καταπέσει στη θάλασσα, που είναι δίπλα στο αεροδρόμιο.

Τους ρωτάτε αν έχουν άγνωστες λέξεις, αν μπορούν να καταλάβουν τη σημασία τους από τα συμφραζόμενα και τους τις εξηγείτε. Κατόπιν τους ρωτάτε τα εξής:

1. Σε ποιο αεροδρόμιο έγινε το ατύχημα;
2. Σε ποιες αερογραμμές ανήκε το αεροπλάνο;
3. Υπήρξαν θύματα;
4. Πόσοι επέβαιναν στο αεροπλάνο;
5. Ποιος έκανε επίσημη δήλωση για το συμβάν;
6. Πώς έγινε το ατύχημα;
7. Γιατί έπεσε στη θάλασσα;

Καθώς σας δίνουν τις απαντήσεις, κρατάτε σημειώσεις στον πίνακα:

1. Διεθνές αεροδρόμιο του Μπαλί
2. Ινδονησιακές αερογραμμές
3. Κανένα θύμα
4. 130 άνθρωποι
5. Γενικός διευθυντής
6. Βγήκε από τον διάδρομο προσγείωσης, πτώση στη θάλασσα
7. Θάλασσα δίπλα από το αεροδρόμιο

Ζητάτε από τους μαθητές να δουν τις πληροφορίες στον πίνακα και να εντοπίσουν πιθανές δυσκολίες που έχουν σε κάποιους ήχους. Εντοπίζετε τους ήχους /θ/ και /δ/ και τους ζητάτε να κυκλώσουν όλες τις λέξεις που περιέχουν αυτούς τους ήχους στο κείμενο. Τους ζητάτε να σας πουν πώς προφέρουν αυτούς τους ήχους, δηλαδή με αντικατάσταση σε [t], [s], [f] για το /θ/, και [d], [z] για το /δ/, ανάλογα με τη μητρική τους γλώσσα.

Αμέσως μετά τους εξηγείτε ότι τα οδοντικά /θ/ και /δ/ παράγονται με τοποθέτηση του άκρου της γλώσσας ανάμεσα από τα πάνω και τα κάτω μπροστινά δόντια και συνεχή ώθηση του αέρα προς τα έξω.

Οι φωνητικές χορδές δεν πάλλονται για το /θ/, ενώ πάλλονται για το /ð/. Τους ζητάτε να ακουμπήσουν τον λαιμό με το χέρι τους στο επίπεδο του λάρυγγα για να καταλάβουν τη δόνηση των φωνητικών χορδών για το /ð/. Τους δείχνετε την παραγωγή των συμφώνων θ/ και /ð/ στη Φωνητική Βιβλιοθήκη του εκπαιδευτικού εργαλείου *Μιλώ Ελληνικά - SpeakGreek* (<http://speakgreek.web.auth.gr/dp/el/library/choose>).

Τους δίνετε μερικά ελάχιστα ζεύγη για να κατανοήσουν τη σημασία της σωστής αντίληψης και παραγωγής των οδοντικών. Ανάλογα με το μαθητικό κοινό (δηλ. τη μητρική τους γλώσσα), επιλέγετε τα ελάχιστα ζεύγη στα οποία έχουν πρόβλημα, π.χ. τα /θ/ - /t/ για τους βουλγαρόφωνους μαθητές, όπως στα «θύμα - τίμα».

Πρακτική

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (1): άσκηση που επικεντρώνεται στην αντίληψη και την παραγωγή

Δίνετε στους μαθητές σας φωτοτυπίες με τα παρακάτω ζεύγη λέξεων. Ανάλογα με τις δυσκολίες τους, μπορείτε να επιλέξετε όλα ή κάποια από τα ακόλουθα ζεύγη. Τους ρωτάτε αν έχουν άγνωστες λέξεις και τους εξηγείτε το λεξιλόγιο. Τους διαβάζετε τα ζεύγη φωναχτά και κατόπιν τους ζητάτε να τα διαβάσουν και εκείνοι με τη σειρά τους.

Φωτοτυπία 3

/θ/ - /t/	/θ/ - /s/	/θ/ - /f/
θα - τα	βάθη - βάση	βάθη - βάφει
θύμα - τίμα	ζύθο - ζήσω	θήκη - φύκι
νόθος - Νότος	θήτα - σίτα	θηλιά - φιλιά
ποθώ - ποτό	μέθη - μέση	ήθος - ύφος

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (2): άσκηση που επικεντρώνεται στην αντίληψη και την παραγωγή

Διαβάζετε τις παρακάτω λέξεις και ζητάτε από τους μαθητές σας να κυκλώσουν τη λέξη που άκουσαν σε κάθε ζεύγος στη Φωτοτυπία 3. Έπειτα τους ζητάτε να τις διαβάσουν, για να ελέγξετε κατά πόσο τις έχουν αντιληφθεί και τις παράγουν σωστά.

/θ/ - /t/	/θ/ - /s/	/θ/ - /f/
τα	βάθη	βάφει
θύμα	ζήσω	φύκι
νόθος	θήτα	θηλιά
ποτό	μέθη	ήθος

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (3): άσκηση που επικεντρώνεται στην αντίληψη και την παραγωγή

Δίνετε στους μαθητές σας φωτοτυπίες με τα παρακάτω ζεύγη λέξεων. Ανάλογα με τις δυσκολίες τους, μπορείτε να επιλέξετε όλα ή κάποια από τα ακόλουθα ζεύγη. Τους ρωτάτε αν έχουν άγνωστες λέξεις και τους εξηγείτε το λεξιλόγιο. Τους διαβάζετε τα ζεύγη φωναχτά και κατόπιν τους ζητάτε να τα διαβάσουν και εκείνοι με τη σειρά τους.

Φωτοτυπία 4

/ð/ - /d/	/ð/ - /z/
δίνει - ντύνει	δόρυ - ζόρι
δύση - ντύσει	δύση - ζήσει
δίσκο - ντίσκο	χάδι - χάζι
δώρο - ντόρο	βράδυ - βράζει

Ελεγχόμενη δραστηριότητα (4): άσκηση που επικεντρώνεται στην αντίληψη και την παραγωγή

Διαβάζετε τις παρακάτω λέξεις και ζητάτε από τους μαθητές σας να κυκλώσουν τη λέξη που άκουσαν σε κάθε ζεύγος στη Φωτοτυπία 4. Έπειτα τους ζητάτε να τις διαβάσουν, για να ελέγξετε κατά πόσο τις έχουν αντιληφθεί και τις παράγουν σωστά.

/ð/ - /d/	/ð/ - /z/
ντύνει	δόρυ
δύση	ζήσει
δίσκο	χάζι
δώρο	βράδυ

Καθοδηγούμενη δραστηριότητα

Χωρίζετε τους μαθητές σε ζευγάρια και τους μοιράζετε φωτοτυπίες με το γαμήλιο γεύμα της εξαδέρφης τους, οι οποίες όμως έχουν κενά, διαφορετικά για τον μαθητή Α και τον μαθητή Β. Οι μαθητές πρέπει να ανταλλάξουν πληροφορίες για το πού κάθονται οι καλεσμένοι, για να οργανώσουν το γεύμα. Για να συμπληρώσουν τα κενά, θέτουν εναλλάξ ερωτήσεις ο ένας στον άλλο ως εξής:

Μαθητής Α - Ποιος θα καθίσει στο τραπέζι 1;

Μαθητής Β - Στο τραπέζι 1 θα καθίσει/σουν ....

Φωτοτυπία 5

Μαθητής Α

1.

2.
Πεθερικά:
κ. Θέκλα, κ.
Δόρης

3.

4. Αδέρφια:
Θεοδούλα,
Θεοδόσης

5.
Συμπέθεροι:
κ. Θανάσης,
κ. Δώρα

6.

7. Θεία
Θάλεια με
τον οδηγό
της

8.

Μαθητής Β

1. Θείος
Θόδωρος με
τα παιδιά
του

2.

3.κ.
Δέσποινα
Δένδια με τη
θεία της

4.

5.

6.
Εξάδελφος
Βενέδικτος
και
εξαδέλφη

7.

8.κ. Θωμάς
Θωμαΐδης
με τη
δεύτερη
σύζυγό του

Παραγωγή

Επικοινωνιακή δραστηριότητα (1)

Μοιράζετε στους μαθητές σας τη Φωτοτυπία 6 με την παρακάτω είδηση και τους ζητάτε να κυκλώσουν τις λέξεις με /θ/ και /δ/. Τους ζητάτε να βρουν και άλλες ειδήσεις (2-3) με όσον το δυνατόν περισσότερες λέξεις με /θ/ και /δ/, από περιοδικά, εφημερίδες ή το διαδίκτυο, και να τις σημειώσουν.

Στη συνέχεια τους ζητάτε να γράψουν τη δική τους είδηση, χρησιμοποιώντας όσο το δυνατόν περισσότερες λέξεις με /θ/ και /δ/-και να την παρουσιάσουν στην τάξη. Το πρώτο μέρος της άσκησης μπορεί να δοθεί ως εργασία στο σπίτι, και η παρουσίαση να γίνει στο επόμενο μάθημα στην τάξη.

Φωτοτυπία 6

Θεσσαλονίκη: Θύμα δολοφονίας έπεσε 58χρονος

www.inews.gr: 27.07.2012, 12:47

Θύμα δολοφονίας έπεσε 58χρονος ομογενής από τη Γεωργία. Ο άτυχος άνδρας βρέθηκε, λίγο μετά τα μεσάνυχτα, μέσα σε λίμνη αίματος σε πάρκο στην περιοχή της Άνω Πόλης της Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με την Αστυνομία, έφερε τραύματα από αιχμηρό αντικείμενο στη θωρακική χώρα και στο αριστερό του χέρι. Ασθενοφόρο του ΕΚΑΒ που ειδοποιήθηκε τον παρέλαβε, αλλά κατά τη διακομιδή του στο νοσοκομείο Άγιος Δημήτριος εξέπνευσε. Προανάκριση για την υπόθεση διενεργεί η Ασφάλεια Θεσσαλονίκης.

Επικοινωνιακή δραστηριότητα (2)

Χωρίζετε τους μαθητές σε ζευγάρια για να πάρουν μέρος σε παιχνίδι ρόλων. Ανάλογα με την είδηση που έχουν γράψει, τους δίνετε τους αντίστοιχους ρόλους, π.χ. επιβάτης και διασώστης, αστυνομικός και αυτόπτης μάρτυρας, τραυματίας και γιατρός κτλ. Τους ζητάτε να χρησιμοποιήσουν όσο το δυνατόν περισσότερες λέξεις με /θ/ και /δ/.